तान्दर्शयति । तैर्भौतिकैस्तस्य खंडं भक्षितं जिह्वायां लग्नं । तैरुक्तं । भो अस्मानपि स्वर्गे नय यथा वयमपि स्वर्गं पश्याम तत्संस्थान्मोदकांश्च भक्षयाम । ततस्तेनोक्तं । मया सह सर्वेऽपि वाटिकामध्य आगच्छंतु प्रच्छन्नास्तिष्ठंतु च । यदा गौश्चरित्वाकाश उत्पतति तदाहं तस्याः पुच्छे विलगिष्यामि । मम पादेऽन्येन तस्यापरेण लगनीयमेव । सर्वैरपि श्रेणिः कार्या । एवं कृत्वा सर्वेऽप्युत्पतिताः । अर्धमार्गगमन एकेनाधःस्थेन संदेहः पृष्टः । भोः स्वर्गे कियन्माना मोदकाः संतीति । ततो मुख्यभरडकेन भृशं मूर्खेण गोपुच्छं मुक्त्वा हस्ताभ्यां दर्शितं । भो इयन्मानास्ते संतीति । ततः सर्वेऽपि भूमौ पतिताः । एवमनवसरे संदेहो न प्रष्टव्यः ॥१३॥

परोक्तमात्रं यस्तथ्यं मन्यते बुद्धिवर्जितः ।
हसनीयः परेषां स शाखारूढो जटी यथा ॥

एलाकपुरे भूयांसो भौतिका वसंति । तत्रैकदा वर्षासमय आसन्न (varshásanne MS.) एको दंडको नाम भौतिकः स्वमठ्यर्थं स्थूणानयनाय वने गतः । तत्रैकस्य वृक्षस्य प्राध्वरीं शाखां दृष्ट्वा छेदनाय तरोरुपरि चटितश्च । ततो भौतिकस्तस्यामेव शाखायामुपविश्य तामेव मूले छेत्तुं प्रवृत्तः । ततः कैश्चिन्मार्गे गच्छद्भिः पथिकैस्तं तथा कुर्वंतं दृष्ट्वा प्रोक्तं । भो भौतिक मूर्खराज मैवं स्वारूढशाखां छिंद्धि । यत एवं कुर्वतस्ते स्वारूढशाखाछेदे त्वं पतिष्यसि मरिष्यसि च । इत्युक्त्वा पथिकाः स्वस्थाने गताः । भौतिकेन च तद्वचनमनाकर्ण्य तथैव स्थितेन सा शाखा छिन्ना भूमौ पतिता च । सोऽपि च तया सहैव पतितः स्वचित्ते चिंतयति । निश्चितं ते पथिका ज्ञानिनः सत्यवादिनश्च यतस्तदुक्तं सर्वं मिलितं । तथा सत्यहं मृत एव । ततः स भौतिको भूमौ पतित्वा मृत इव स्थितः । स न जल्पति नोत्तिष्ठति न श्वसति च । तत आसन्नस्थैर्लोकैरुत्थापितोऽपि नोत्तिष्ठति वादितोऽपि न वदति । ततोऽपरजटिनां पुरस्तात्लोकैरुक्तं । यथा । भवतां दंडको जटी पतितो मृतोऽस्ति । ततो भूयांसो भौतिका मिलिताः । तैर्दंडको मृत इव ज्ञात्वा संस्कारणायोत्पातितः । यावता सर्वेऽपि तं लात्वा कियंतं मार्गं गतास्तावदग्रे द्विमार्गी समागता । तत एके कथयंति वामतो यास्यते । अपरे च वदंति दक्षिणतः । एवं सर्वेऽपि विवदंते । न केनापि निर्णयः स्यात् । तावता जंपानस्थितेन भौतिकेनोक्तं । भो मा विवदत । वयं यदा जीवंतोऽभूम तदा वाममार्गेणागच्छाम । ततः कैश्चिदुक्तं । सर्वदायं सत्यभाषी । एतदुक्तं सर्वं सर्वदा सत्यं भवति । ततो वाममार्गेण चलतेति । ततः सर्वेऽपि भौतिका वाममार्गेण चलिताः । तावता तत्रस्थैः पथिकैरुक्तं । यथा । भो भौतिका यूयं महामूर्खा एतस्य जीवत एव दाहाय चलिताः । तैरुक्तं । अयं मृतः । पथिकैरुक्तं । नायं मृतो यतो जल्पन्नस्ति । तावता तैर्जंपानं भूमौ मुक्तं । स तत्रस्थपथिकज्ञानित्वादिकं सर्वं शपथपूर्वकं वक्ति । ततोऽपरे भौतिकाः संदेहादेवमेव स्थिताः । ततः पथिकैर्महता कष्टेन प्रतिबोधितास्ते स्वस्थाने गताः । सोऽप्युत्थाय स्वस्थाने जगाम जनैर्हस्यमानः ॥२५॥

Haec folia anno 1675 exarata sunt. (WALKER 206[f].)

330.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 87. Long. 12. Lat. 4. Foliis 1–39. (linn. 10.) *Ṣukasaptatis,* septuaginta psittaci narrationes, continetur. Fabula prima a Lassen in Anthologia edita est. Versiones Neo-indicae plures exstant.

Haec pars post annum 1810 sine ulla cura exarata est. (WILSON 303[a].)

331.

Folia 3–26. eandem narrationum collectionem continent, e volumine superiore post annum 1820 exscriptam. (WILSON 323[b].)

332.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 91. Long. 16. Lat. 4½. Linn. variat.

Inest in hoc codice *Vásavadattá,* qua narratione, a *Subandhu* scripta, Kandarpaketus et Vásavadattae amores celebrantur. Cf. Colebrooke Misc. Ess. II, 134. et Weber (Zeitschrift der D. O. G. VIII, 530 sqq.). In marginibus succinctus *Narasinhae* (Vaidyanarasinhasenae) commentarius adscriptus est. Incipit: श्रीनन्दनन्दनपदद्वितयारविन्दं etc. ॥१॥ श्रीगुरुचरणाम्भोजं प्रणम्य पित्रोः पदं वैद्यः । वासवदत्ताटीकां विलसत्श्रीकां करोति नरसिंहः ॥२॥

In fine haec leguntur: इति वररुचिभागिनेयमहाकविसुबन्धुविरचिता वासवदत्तानामाख्यायिका समाप्ता ॥, quibus Subandhus Vararuchis sororis filius esse dicitur.

Codex hoc seculo ineunte satis accurate exaratus est. (WILSON 37.)

333.

Foll. 23–105. (linn. 11.) *Jagaddharae* ad *Vásavadattám* commentarius. Auctor in prooemio antiquioribus commentariis, et Viṣvaprakáṣa aliisque lexicis se usum esse declarat.

Vásavadattae editio cum Ṣivarámae commentario a Fitz-Edward Hall in Bibliotheca Indica incepta est. De codice Berolinensi cf. Weber, p. 164.

Haec folia hoc seculo ineunte exarata sunt. (WILSON 328[b].)

334.

Lit. Devan. Charta Europ. Foll. 179. Long. 11½. Lat. 9. Linn. 22.

Kádambarí, narratio a *Váṇa,* Chitrabhánus filio, Arthapatis nepote, Kuverae pronepote, scripta, post ejusque mortem a filio ad finem perducta. Pars prior foll. 1–120, altera foll. 121–179. Libri compendium a Káṣínátha factum in cod. E. I. H. 866. exstat.